

**Hämeenlinnan Aulangon golfkentän suunnittelualan
esihistoriallisen ja historiallisen ajan
muinajäännösten inventointi lokakuussa 2002**

Anu Kehusmaa

MUSEOVIRASTO

RAKENNUSHISTORIAN OSASTO

Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelualan muinaisjäännösten inventointi lokakuussa 2002

SISÄLTÖ

YHTEENVETO	2
ABSTRAKTI	2
TAUSTAA	3
MENETELMÄT JA LÄHTEET	3

Tarkastetut kohteet

Kohde 1	6
Kohde 2	8
Kohde 3	9

Liitteet

LIITE 1	Inventointialue, peruskarttaote 1:15000
LIITE 2	Kohde 1, kaskiröykkiöt
LIITE 3	Kohde 2, peltoröykkiöt
LIITE 4	Kohde 3, hiilimiilut
LIITE 5	GPS-pisteiden koordinaatit (YKJ ja KKJ2)
LIITE 6	Negatiiviluettelo

Kannen kuva: Hiilimiilukuoppa, Kohde 3. Pelto-Katajisto. Ei luetteloitu.

YHTEENVETO

- Alue:** Inventoitava alue sijaitsee Aulangonjärven pohjoispuolella. Noin 1,5 km hotelli Aulangosta koilliseen. Etelässä sekä kaakossa golfkenttä rajoittuu Hämeenlinnan kansalliseen kaupunkipuistoon. Suunnitellun golfkentän pinta-ala on noin 100 ha. Alueen halki kulkee Hattulan ja Hämeenlinnan raja.
- Kohde rajautuu etelässä sekä kaakossa Aulangon Heikkilän yksityistiehen, pohjoisessa Ilamon yksityistiehen sekä lännessä Aulangontiehen.
- Menetelmät:** Historiallisen ajan kartta- ja asiakirja-aineisto sekä maastotarkastukset.
- Aika:** Esitöitä 1.10.2002, kentällä 2.-4.10.2002, jälkityöt 24.11.-5.12.2002.
- Suorittaja:** Tutkija FM Anu Kehusmaa, apulaistutkija HuK Kirsi Sipiläinen, Museovirasto, Rakennushistorian osasto
- Tulokset:** Alueella sijaitsee useita kaski- ja peltoröykkiöitä sekä hiilimiilualue. Entisen Katajiston talon eteläpuolella on jäänteitä kivisestä piha-aidasta. Tutkittavan alueen etelälaidassa peltosaarekkeessa on myös historiallisen ajan/uuden ajan saventokuooppa.
- Kohde 1** käsittää 13 kaskiröykkiötä, jotka sijoittuvat ennen paikalla olleen Katajiston talon luoteispuolelle. Talon paikalle suunniteltu klubirakennus sekä mailavarasto saattavat vaikuttaa joihinkin röykkiöihin. Inventoijan mielestä ei kuitenkaan ole syytä ryhtyä toimenpiteisiin.
- Kohde 2** käsittää 33 historiallisen ajan peltoröykkiötä, jotka sijaitsevat koko läpikäydyn alueen pelto- ja metsäsaarekkeissa. Koska golfkentän suunnittelussa on tarkoitus jättää suurin osa peltosaarekkeista koskemattomiksi, eivät nämä kohteet ole suurimmaksi osaksi vaarassa.
- Kohde 3** käsittää 31 hiilimiilukuoppaa ja –kuopannetta 2 väylän eteläkärjestä länteen. Väylä saattaa vaikuttaa joihinkin kuoppiin. Inventoijan mielestä kohde 3 tulisi ottaa maankäytössä huomioon siten, että ainakin osa parhaiten säilyneistä miilukuopista suojeltaisiin maansiirtotöiltä.
- Kustantaja:** Kiinteistö Oy Aulangon Katajisto c/o Tawast Golf, Tawastintie 48, 13270 HÄMEENLINNA

ABSTRAKTI

Aulangon golfkentän suunnittelualueen muinaisjäännösinventoinnissa havaittiin kolme kohdetta. Pelto-Katajisto 1 käsittää 13 kaskiröykkiötä entisen Katajiston talon lounaispuolella. Pelto-Katajisto 2 käsittää puolestaan 33 ympäri inventointialuetta olevaa peltoröykkiötä. Pelto-Katajisto 3 on 31 hiilimiilukuopan alue. Suunnitelma uhkaa osittain vain osaa huonokuntoisista hiilimiiluista.

TAUSTAA

Pelto-Katajiston kiinteistön alueella tehtiin muinaisjäännösinventointi 2.-4.10.02 Kiinteistö Oy Aulangon Katajiston tilauksesta. Tarkoituksena on rakentaa alueelle golfkenttä. Koska lähistöllä tunnetaan useita merkittäviä muinaisjäännöksiä (Hämeenlinna Aulanko 1 ja 2 -mahdollinen rautakautinen kalmisto ja asuinpaikka, Aulanko 3 -mahdollinen rautakautinen kalmisto sekä Aulangonlinnan muinaislinna), katsottiin Museoviraston osalta tarpeelliseksi myös inventoida tulevan golfkentän alue. Suunnitellun golfkentän pinta-ala on noin 100 ha, joista hoidettavaksi nurmialueeksi on merkitty 38 ha. Entisen Katajiston talon paikalle on myös suunniteltu rakennettavaksi klubirakennus ja varastorakennus. Suunnitelmassa on otettu huomioon vanha peltomaisema ja väylät on sijoitettu pääosin nykyisille peltoaukeille. Inventointi keskittyi nimenomaisesti niille alueille, joissa tiedettiin tapahtuvan eniten maanmuokkausta ja maiseman muutosta.

Inventoitavalla alueella ei oltu tehty aiemmin muinaisjäännösinventointia, mutta Vanajaveden kulttuuriympäristö- ja luontokartoituksen perusteella alueella tiedettiin olevan pelto- ja kaskiraunioita. Alueen läheisyydessä on rautakautinen asuinpaikka ja mahdollinen kalmisto. Näkötorinmäellä sijaitsee myös muinaislinna.

INVENTOINNIN LÄHTEET JA MENETELMÄT

Inventoinnin esivalmisteluina kävimme läpi 1700- ja 1800-lukujen isojakokarttoja, karttoja uudisviljelyksistä sekä sotilaskarttoja Kansallisarkistossa sekä Hämeenlinnan maakunta-arkistossa etenkin Luhtialan kyläntontin osalta. Karttojen perusteella ei historiallisen ajan muinaisjäännöksiä kuitenkaan inventoitavalla alueella paikannettu. Kartoista kuitenkin selvisi, että alue kuului suurilta osin Luhtialan kyläntontin viljelysmailiin ja alueella on viljelty maata ainakin 1700-luvun lopusta alkaen.¹ Itse kylä on peräisin keskiajalta.²

Suurin osa alueesta on peltoa, jota ei ollut inventointihetkellä kynnetty tai se oli kasvamassa umpeen. Pintapöimintä oli käytännössä mahdotonta, mutta kävelimme pellot kuitenkin läpi tuloksetta. Käytössämme olleella GPS-paikantimella otimme talteen koordinaattitiedot löydetyistä kohteista. Virhemarginaali vaihteli paikasta tai päivänajasta riippuen \pm 2-12 m.

Käytimme maaperän muutosten tarkkailuun myös ohutta maakairaa. Kairan käyttö oli tosin miltei mahdotonta peltoalueilla, sillä kyntökerros oli kivikova. Hiilimiilun alueella teimme myös muutaman koepiston lapiolla kuoppien pohjalle ja seinämiin.

Kuva 1. (MV/RHO 125267:1) Entisen Katajiston talon pihapiirin kiviaitaa.

Kohdeluettelosta jätettiin pois kaksi todennäköisesti uudelle ajalle ajoittuvaa kohdetta. Ensimmäiseen niistä on kahdessa osassa oleva todennäköisesti entisen Katajiston talon pihapiirin kylmämuurattu kiviaidan jäännös. Aidan jäännösten sijainti näkyy tarkemmin kartassa³ liitteessä 2. Aidassa oli lohkoktuja kiviä kahdessa tai kolmessa kerroksessa ja se oli osittain sortunut.

¹ Esim. Karta öfver Luhtiala bys egor Wonå socken och Tavastehus län. 1852. Kansallisarkisto

² Mikkola et al. 2001, 65

³ Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelun alueen muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 1, kaskiröykkiöt. Piirt. K. Sipiläinen.

Toinen luetteloimattomista kohteista oli niin ikään todennäköisesti uudelle ajalle ajoittuva savenottokuoppa inventointialueen pohjoisosassa. Kohde sijaitsee Aulangontien lähellä olevassa metsäsaarekkeessa. Paikka on tarkemmin esitetty kartassa⁴ liitteessä 3. Kyseessä oli halkaisijaltaan noin kolme metriä ja syvyydeltään noin 1,7 metriä oleva kuoppa, jota on myös käytetty jonkin verran tunkiona. Teimme koepistoja maaperäkairalla kuopan pohjalle ja seinämiin ja havaitsimme, että kuoppa oli kauttaaltaan sinervää hyvälaatuista erittäin sitkeää savea.

Sää oli koko inventoinnin ajan kirkas ja kirpeän kylmä. Toinen kameramme lakkasi toimimasta kylmyyden takia, joten kohteista on vain musta-valkokuvia.

Inventoinnin tuloksena alueella havaittiin normaaliin peltoviljelyyn ja kotitarveteollisuuteen liittyviä kohteita. Niistä yksikään kuitenkaan yllä rauhoitusluokkaan 1, eikä aiheuta golfalueen suunnitelmaan muutoksia, eikä edellytä jatkotutkimuksia.

Lähteet:

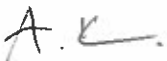
Niukkanen, Marianna (2000). Asutus- ja elinkeinohistoriallisten muinaisjäännösten inventointi. Arkeologinen inventointi. Opas inventoinnin suunnitteluun ja toteuttamiseen. Toim. Maaranen, Päivi & Kirkinen, Tuija. Museovirasto. Helsinki. 208-219.

Mikkola, Marja, Jutila, Heli, Putkonen, Lauri ja Seppälä, Sirkka-Liisa (2001). Vanajaveden laakson maisema, esihistoria, rakennettu kulttuuriympäristö ja luonto. Hämeen ympäristökeskus. Alueelliset ympäristöjulkaisut 245. Hämeenlinna.

Muinaisjäännösrekisterikohteet 109 01 0020 Hämeenlinna 20, Aulanko 1 ja 2 (YKJ 6770 947 / 3361 783)
109 01 0069 Hämeenlinna 69, Aulanko 3 (YKJ 6771 335 / 3362 071)
109 01 0021 Hämeenlinna 21, Aulangonlinna (YKJ 6770 764 / 3363 386)

Kansallisarkisto Karta öfver Luhtiala bys egor Wonå socken och Tavastehus län. 1852.

Helsingissä 04.12.2002

FM Anu Kehusmaa

⁴ Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelualan muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 2, peltoröykkiöt. Piirt. K. Sipiläinen.

1. Pelto-Katajisto

Muinaisjäännösrekisterinumero:	-
Kunta:	Hämeenlinna
Kylä:	Luhtiala
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 1:62 Luhtialan kylä</u>
	Kiinteistö Oy Aulangon Katajisto c/o Tawast Golf Tawastintie 48 13270 HÄMEENLINNA
Kiinteistötunnukset:	109-415-1-62 Pelto-Katajisto
Muinaisjäännöstyyppi:	Röykkiöt
Tyypin tarkenne:	Kaskiröykkiöt
Ajoitus:	Historiallinen – uusi aika
Rauhoitusluokka:	3
Lukumäärä:	13
Sijainti (äärikoordinaatit):	PK 2131 09 Hämeenlinna YKJ P: 3362969-3363252 I:6772393-6772441 , Z: n. 90 m mpy Noin 1,8 km hotelli Aulangosta koilliseen, n. 200-300 m Aulangonjärven rannasta pohjoiseen mäennyppylällä entisen Katajiston talon luoteispuolella.
Tarkastus:	02.-04.10.2002 FM Anu Kehusmaa ja HuK Kirsi Sipiläinen
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2131 09 Hämeenlinna 1:20000 Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelualan muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 1, kaskiröykkiöt. Piirt. K. Sipiläinen.
Negatiivit:	MV/RHO 125267:3-5
Diat:	-
Ympäristö:	Katajiston entisen talon luoteispuolella sijaitseva kohde on lähes mäen korkeimmalla kohdalla, erittäin tiheässä nuorena lepikossa. Kohde sijaitsee lievästi lounaaseen viettävällä terassimaisella tasanteella. Maaperä on hieman soinen ja sammaleinen vaalea hiesumaa. Pintaturpeen alla on vaaleaa hiekkamaata. Kohde rajautuu välittömästi entisen talon pihapiirin tuntumaan ja muutama röykkiöstä onkin vadelmapensaiden ympäröimiä.
Kohteen kuvaus:	Katajiston talon luoteispuolella sijaitseva kohde käsittää 13 todennäköisesti kaskeamiseen liittyvää erikokoista kiviröykkiötä. Röykkiöt vaihtelevat korkeudeltaan muutamasta kymmenestä sentistä puoleen metriin ja ne ovat kasattu erikokoisista kivistä. Röykkiöitten halkaisija vaihtelee metristä pariin metriin. Röykkiöt on kasattu hiesumaalle ja ne eivät ole maansekaisia. Joidenkin alimmat kivet ovat tosin saattaneet painua hiekkaan. Jotkut röykkiöistä ovat silmäkivellisiä. Röykkiöitä peittää sammal- ja turvekerros. Kohde sijaitsee allasmaisessa painanteessa.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	3
Suojelutoimenpiteet:	Suunniteltu golfkenttäalue saattaa etenkin Katajiston talon paikalle sekä suunnitellun klubirakennuksen että mailavaraston osalta uhata muutamia kaskiröykkiöitä. Inventoijan mielestä kohteen laatu ei kuitenkaan ole este rakennushankkeelle.
Havaintomahdollisuudet:	Kohde sijaitsee erittäin tiheässä nuorena lepikossa, jossa näkyvyys ympäristöön on vähäinen. On mahdollista ettei kaikkia kohteeseen liittyviä röykkiöitä tästä syystä havaittu. Sijainti vaikutti myös GPS-paikannukseen tarkkuuteen huonontavasti.

Lähilöytöjä:

Koekuopat:

-
Maakairalla tehtiin koepistoja röykkiöitten ympärille. Maa näytti puhtaalta hiesulta kaikkialla lukuun ottamatta yhtä röykkiötä, jonka ympärille tehdyissä pistoissa oli pieniä hiilenpaloja.

Pintapöiminta:

-

Kuva 2. (MV/RHO 125267:2) Silmäkivellinen osittain hajonnut kaskiröykkiö Katajiston talon pihapiirin tuntumassa.

Kuva 3. (MV/RHO 125267:5) Kohteen I Kaskiröykkiö Katajiston talon luoteispuolella.

2. Pelto-Katajisto

Muinaisjäännösrekisterinumero:	-
Kunta:	Hämeenlinna
Kylä:	Luhtiala
Tila- ja omistajatiedot:	<u>Rek n:o 1:62 Luhtialan kylä</u>
	Kiinteistö Oy Aulangon Katajisto c/o Tawast Golf Tawastintie 48 13270 HÄMEENLINNA
Kiinteistötunnukset:	109-415-1-62 Pelto-Katajisto
Muinaisjäännöstyyppi:	Röykkiöt
Tyypin tarkenne:	Peltoröykkiöt
Ajoitus:	Historiallinen? – uusi aika
Rauhoitusluokka:	3
Lukumäärä:	33
Sijainti (äärikoordinaatit):	PK 2131 09 Hämeenlinna ja 2132 07 Hattula YKJ P: 3363008-3362442 I:6772252-6771848 , Z: 84-88 m mpy
	Röykkiöt sijaitsevat läpi koko inventointialueen lähinnä metsäsaarekkeilla. Itse inventointialue sijaitsee noin 1,8 km hotelli Aulangosta koilliseen, Aulangonjärven pohjoisrannasta pohjoiseen.
Tarkastus:	02.-04.10.2002 FM Anu Kehusmaa ja HuK Kirsi Sipiläinen
Aiemmat tiedot:	-
Aiemmat löydöt:	-
Inventointilöydöt:	-
Kartat:	Peruskarttaote 2131 09 Hämeenlinna 1:20000 Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelualan muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 2, peltoröykkiöt. Piirt. K. Sipiläinen.
Negatiivit:	-
Diat:	-
Ympäristö:	Kohteen 33 peltoröykkiötä sijaitsevat pääsääntöisesti peltoalueiden metsäsaarekkeissa hiesumaalla. Metsäsaarekkeiden valtapuu on koivu ja kuusi.
Kohteen kuvaus:	Kohde käsittää 33 erikokoista todennäköisesti uudelle ajalle ajoittuvaa peltoröykkiötä. Nimensä mukaisesti nämä röykkiöt sijaitsevat lähinnä metsäsaarekkeilla tai nykyisten peltojen välittömässä läheisyydessä. Röykkiöt vaihtelevat kooltaan alkaen vain muutaman kiven rykelmästä aina toista metriä halkaisijaltaan oleviin, noin puoli metriä korkeisiin röykkiöihin. Toisinaan röykkiöt on koottu silmäkiven ympärille. Röykkiöt ovat joissakin tapauksissa sammaleen peittämiä. Röykkiöt eivät ole maansekaisia. Kohteen röykkiöiden ympärille tehtiin pistoja maakairalla. Pistoissa ei havaittu muutoksia puhtaaseen hiesumaahan.
Laajuus:	-
Ehdotus suoja-alueeksi:	-
Luokitusehdotus:	-
Suojelutoimenpiteet:	Vaikka osa peltoröykkiöistä tuhoutuisikin maankäytön seurauksena, on löytöryhmä alueella niin hyvin edustettuna, ettei suunniteltu golfkenttäalue inventoijan mielestä uhkaa kohdetta kokonaisuutena.
Havaintomahdollisuudet:	-
Lähilöytöjä:	-
Koekuopat:	Maakairalla tehtiin koepistoja röykkiöitten ympärille. Maa oli puhdasta tai savensekaista hiesua kaikkialla.
Pintapoiminta:	Kohteen ympäristössä pelloilla tehtiin nopeaa pintapoimintaa. Peltoja ei kuitenkaan oltu kynnetty, joten näkyvyys oli erittäin heikko. Pintapoiminta ei tuottanut tuloksia.

3. Pelto-Katajisto

**Muinaisjäännös-
rekisterinumero:** -
Kunta: Hämeenlinna
Kylä: Luhtiala
Tila- ja omistajatiedot: Rek n:o 1:62 Luhtialan kylä

Kiinteistö Oy Aulangon Katajisto
c/o Tawast Golf
Tawastintie 48
13270 HÄMEENLINNA

Kiinteistötunnukset: 109-415-1-62 Pelto-Katajisto
Muinaisjäännöstyyppi: Valmistuspaikat
Tyyppin tarkenne: Hiilimiilut
Ajoitus: Historiallinen? – uusi aika
Rauhoitusluokka: 2
Lukumäärä: 31
Sijainti (keskipiste): PK 2131 09 Hämeenlinna
YKJ P: 3363501 I:6772508 , Z: noin 90 m mpy

Kohde sijaitsee inventoitavan alueen länsilaidassa, suunnitellun golfradan 2. väylän välittömässä läheisyydessä sen länsipuolella. Noin 2 km hotelli Aulangosta koilliseen. Aulangonjärven pohjoisosasta pohjoiseen.

Tarkastus: 04.10.2002 FM Anu Kehusmaa ja HuK Kirsi Sipiläinen
Aiemmat tiedot: -
Aiemmat löydöt: -
Inventointilöydöt: -
Kartat: Peruskarttaote 2131 09 Hämeenlinna 1:20000

Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelalueen muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 2, peltoröykkiöt. Piirt. K. Sipiläinen.

Hämeenlinna, Aulangon golfkentän suunnittelalueen muinaisjäännösinventointi lokakuussa 2002. Kohde 3, hiilimiilut. Piirt. K. Sipiläinen.

Negatiivit: 125267:6-13

Diat: -

Ympäristö:

Kohde sijaitsee kangasmetsässä noin puoli vuosisataa vanhassa kuusikossa. Maaperä on sammaleen, pienen varvun, paikkapaikoin vyötärön korkuisten pensaiden ja saniaisen peittämää vaaleaa hiesua. Kohde sijaitsee maastossa on loivassa laaksossa kahden mäennyppylän välillä lievästi kaakkoon päin viettävällä rinteellä lähes laakson pohjalla.

Osassa kohteen kuopissa asuu tai oli ainakin hiljattain asunut supikoira tai –koiria. Laskimme paikalla olevan ainakin kolme luolan sisäänkäyntiä.

Kohteen kuvaus:

Kohde käsittää 31 erikokoista ja erisyvyistä pyöreää tai pitkulaisen soikeaa kuopannetta. Kohteella tehtiin pistoja maakairalla sekä itse kuoppien pohjalle, että seinämiin että ympäristöön. Kuopissa havaittiin paksuimmillaan puolen metrin paksuinen hiilensekainen tumman hiesun kerros etenkin kuoppien pohjalla.

Osa kuopista sijaitsee vierekkäin riveissä, mutta suurin osa kuopista ei muodostanut havaittavia ryhmiä. Kuoppien suunta, mikäli se on muodon perusteella määritettävissä, on suurimmassa osassa tapauksista itä-länsisuuntainen.

Selkeimmin maastosta erottuvat kuopat sijaitsevat suurimman hiilimiilukuopan länsipuolella. Sen itäpuoliset taas ovat sitä epäselvempiä ja matalampia. mitä kauemmaksi itään suurimmasta kuopasta mennään. Useassa suurimman kuopan itäpuolen kuopassa on myös supikoiran luolaston sisäänmenoaukko.

Suurin miiluista on pituudeltaan noin neljä metriä ja syvyyttä sillä on noin puolitoista metriä. Siihen kuuluu myös selvät maavallit. Pohjalle tehdyssä lapionpistossa erottui noin 20 cm syvyyteen asti ulottuva tummanruskean hiilensekaisen hiesumaan kerros. Kerros ei kuitenkaan ollut niin vahva eikä niin hiilensekainen kuin kohteen etelälaidalla kolmesta itä-länsisuuntaisista kuopista eteläisimpään tehdyssä 50 x 50 cm koekuopassa. Siinä lähes musta, erittäin vahvasti hiilensekainen maa ulottui noin 40 cm syvyyteen.

Joissakin miilukuopissa on ympärillä selvät matalat maavallit. Suurimmassa osassa kuoppia niitä ei havaittu.

Laajuus:

Noin 30 x 20 m

Ehdotus suoja-alueeksi:

Kohteen suurimmasta miilukuopasta kaikki länteen olevat kuopat.

Luokitusehdotus:

-

Suojelutoimenpiteet:

Suunnitellun golfkentän 2. väylä saattaa uhata osaa itäisimmistä hiilimiilukuopista ellei suoranaisesti, niin ainakin välillisesti maansiirtotöiden yhteydessä. Kuten edellä on mainittu, on kohteen itäpuolen miilukuopat melko epäselviä ja joissakin tapauksissa jo jollain lailla tuhoutuneet supikoiran toimesta, voidaan inventoijan mielestä osa kohteen itäisimmistä kuopista tuhota. Maansiirtotöiltä tulisi kuitenkin turvata ja suojella parhaiten säilyneet miilukuopat suurimman hiilimiilukuopan länsipuolella sekä suurin miilukuoppa.

Havaintomahdollisuudet:

-

Lähilöytöjä:

-

Koekuopat:

Suurimpaan miilukuopista sekä kohteen etelälaidalla kolmesta itä-länsisuuntaisista kuopista eteläisimpään tehtiin noin 50 x 50 cm koepisto. Suurimman kuopan koepistossa oli noin 20 cm syvyyteen asti ulottuva tummanruskean hiilensekaisen hiesumaa kerros. Etelässä sijaitsevan kuopan koepistossa oli taasen lähes musta, erittäin vahvasti hiilensekainen hiesumaa, joka ulottui noin 40 cm syvyyteen. Kuoppien ympäristöön ja lähes jokaiseen miilukuoppaan tehtiin lisäksi pistoja maakairalla. Kuoppien ympärillä maa oli lähes poikkeuksetta puhdasta hiesua. Myös useat kuopat antoivat saman tuloksen.

Pintapöimintä:

-

Kuva 4. (MV/RHO 125267:11) Yleiskuva hiilimiilualueesta. Etelästä.

Kuva 5. (MV/RHO 125267:12) Yleiskuva hiilimiilualueesta. Lounaasta.

Kuva 6. Suurin hiilimiiluista. Pohjalla koepisto. Kaakosta. (Kuvaa ei luetteloitu)

HÄMEENLINNA**Aulangon golfkentän suunnittelualueen muinaisjäännösinventointi**

lokakuussa 2002

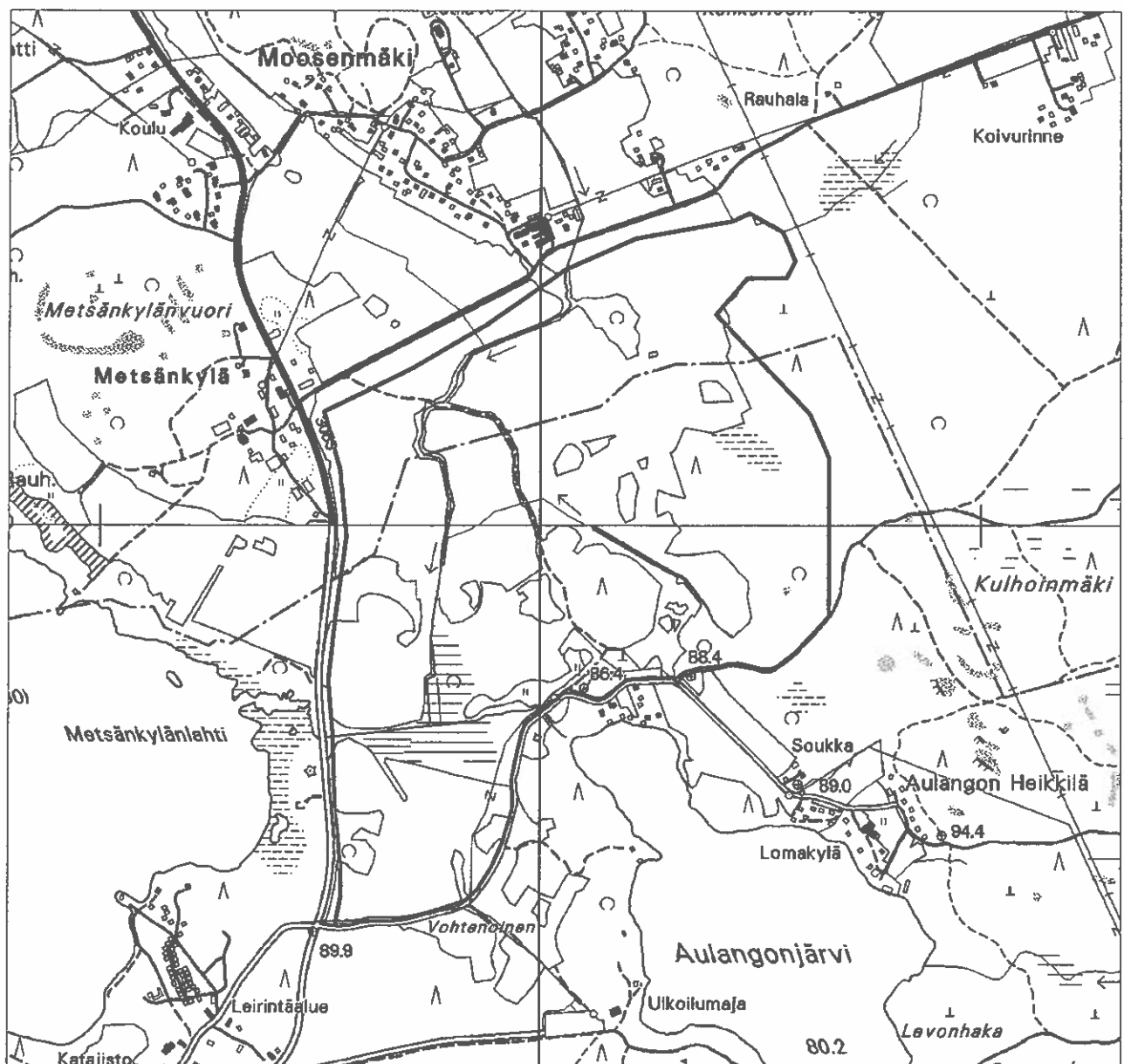
A. Kehusmaa

Inventointialue

Mittakaava 1:1500

PK 2131 09 Hämeenlinna ja 2132 07 Hattula

Piirt. K. Sipiläinen

HÄMEENLINNA

Aulangin golfkentän suunnittelualueen muinaisjännösinventointi
lokakuussa 2002

A. Kehusmaa

Kohde 1, kaskiröykkiöt

MK 1:3500

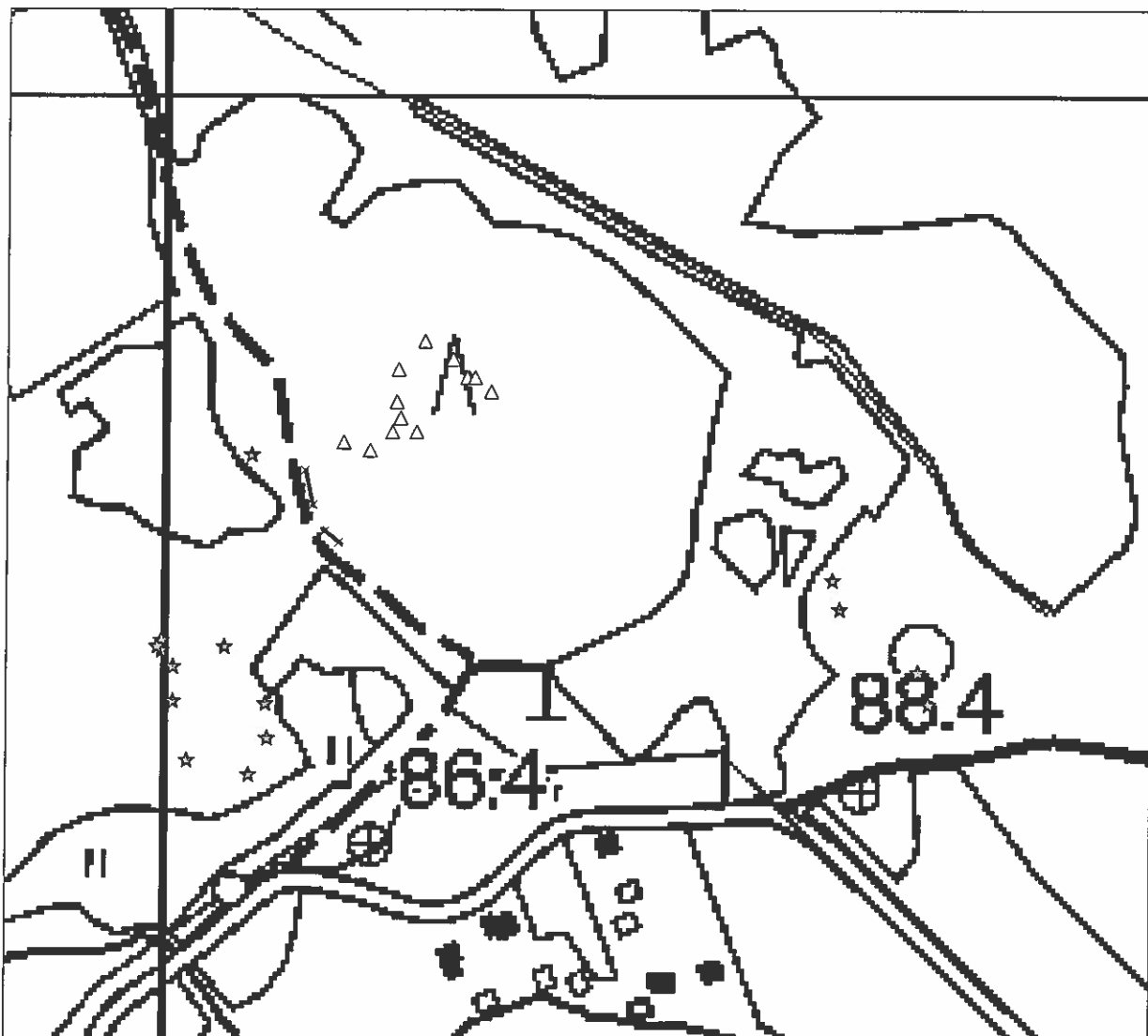
PK 2131 09 Hämeenlinna ja 2132 07 Hattula

Piirt. K. Sipiläinen

△ Kaskiröykkiö

★ Peltoröykkiö

↗ Kiviaita

HÄMEENLINNA

Aulangon golfkentän suunnittelualueen muinaisjäännösinventointi
lokakuussa 2002

A. Kehusmaa

Kohde 2, peltoröykkiöt

MK 1:9000

PK 2131 09 Hämeenlinna ja 2132 07 Hattula

Piirt. K. Sipiläinen

- ☆ Peltoröykkiö
- △ Kaskiröykkiö
- ✂ Kiviaita
- Hiilimiilu
- ▣ Savenottokuoppa

